

31975L0034

20.1.1975

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 14/10

SMĚRNICE RADY
ze dne 17. prosince 1974
o právu státních příslušníků členského státu zůstat po skončení výkonu samostatně výdělečné činnosti
na území jiného členského státu

(75/34/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

dosažení svobody usazování; že pro pracovníky byly podmínky pro uplatňování tohoto práva stanoveny již v nařízení (EHS) č. 1251/70 ⁽⁵⁾;

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 235 této smlouvy,

vzhledem k tomu, že čl. 48 odst. 3 písm. d) Smlouvy přiznává pracovníkům právo zůstat po skončení zaměstnání na území členského státu; že čl. 54 odst. 2 výslovně nestanoví stejné právo pro osoby, které vykonávaly samostatně výdělečnou činnost; že z povahy usazení a z vazeb, které si vytvořily k zemi, kde vykonávaly svou činnost, však vyplývá jednoznačný zájem těchto osob, aby požívaly stejné právo zůstat jako pracovníci; že k odůvodnění tohoto opatření by však měl být uveden odkaz na ustanovení Smlouvy, které umožňuje přijetí opatření;

s ohledem na Obecný program pro odstranění omezení svobody usazování ⁽¹⁾, a zejména na oddíl II uvedeného programu,

s ohledem na návrh Komise,

vzhledem k tomu, že svoboda usazování ve Společenství znamená, že státní příslušníci členských států mohou vykonávat samostatně výdělečnou činnost postupně v několika členských státech, aniž by tím byli znevýhodněni;

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že na základě směrnice Rady 73/148/EHS ze dne 21. května 1973 o odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států uvnitř Společenství v oblasti usazování a pohybu služeb ⁽⁴⁾ přiznává každý členský stát státním příslušníkům ostatních členských států, kteří se usadí na jeho území za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti, právo trvalého pobytu, pokud byla na základě Smlouvy odstraněna omezení této činnosti;

vzhledem k tomu, že je důležité zajistit státnímu příslušníkovi jednoho členského státu, který má bydliště na území jiného členského státu, právo zůstat na tomto území po skončení výkonu samostatně výdělečné činnosti z důvodu dosažení důchodového věku nebo z důvodu trvalé pracovní neschopnosti; že je mimo jiné nezbytné zajistit toto právo státnímu příslušníkovi členského státu, který po určité době, kdy vykonával na území druhého členského státu samostatně výdělečnou činnost a měl tam bydliště, vykonával činnost na území třetího členského státu, ale ponechal si bydliště na území druhého členského státu;

vzhledem k tomu, že trvalý pobyt na území členského státu obvykle vede k setrvání v členském státě po skončení činnosti; že za těchto okolností představuje nepřiznání práva zůstat překážku

vzhledem k tomu, že při stanovení podmínek pro vznik práva zůstat je třeba přihlídnout k důvodům, které vedly k ukončení činnosti na území dotyčného členského státu, a zejména k rozdílu mezi řádným a předvídatelným odchodem do důchodu a trvalou pracovní neschopností, která způsobí předčasné

⁽¹⁾ Úř.věst. 2, 15.1.1962, s. 36/62.

⁽²⁾ Úř. věst. C 14, 27.3.1973, s. 20.

⁽³⁾ Úř. věst. C 142, 31.12.1972, s. 12.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 142, 30.6.1970, s. 24.

a nepředvídatelné ukončení činnosti; že v případě, kdy manžel je nebo byl státním příslušníkem dotyčného členského státu, nebo pokud skončení činnosti je následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, platí zvláštní podmínky;

vzhledem k tomu, že státní příslušník členského státu, který vykonával samostatně výdělečnou činnost na území jiného členského státu a skončil svou pracovní činnost, musí mít dostatečnou lhůtu pro rozhodnutí, kde bude mít konečné bydliště;

vzhledem k tomu, že výkon práva zůstat státním příslušníkem členského státu, který vykonává samostatně výdělečnou činnost, znamená, že se toto právo vztahuje i na jeho rodinné příslušníky; že pokud samostatně výdělečně činný státní příslušník členského státu zemře v produktivním věku, musí být právo zůstat přiznáno jeho rodinným příslušníkům, a to za zvláštních podmínek;

vzhledem k tomu, že osoby, které mají právo zůstat, musí požívat stejného zacházení jako vlastní státní příslušníci daného členského státu, kteří skončí profesní činnost,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Členské státy odstraní za podmínek stanovených v této směrnici omezení práva zůstat na jejich území pro státní příslušníky jiného členského státu, kteří na tomto území vykonávali samostatně výdělečnou činnost, a pro jejich rodinné příslušníky vymezené v článku 1 směrnice 73/148/EHS.

Článek 2

1. Členské státy přiznávají právo trvale zůstat na jejich území:

a) osobě, která ke dni, kdy skončila svou činnost, dosáhla věku, ve kterém podle právních předpisů tohoto členského státu může uplatňovat právo na starobní důchod, a která v něm

vykonávala svou činnost nejméně posledních dvanáct měsíců a má v něm bydliště nepřetržitě déle než tři roky.

Nepřiznávají-li právní předpisy tohoto členského státu některým skupinám samostatně výdělečně činných osob nárok na starobní důchod, považuje se podmínka věku za splněnou, dosáhne-li oprávněná osoba věku 65 let;

b) osobě, která má nepřetržitě více než dva roky na území tohoto členského státu bydliště a z důvodu trvalé pracovní neschopnosti skončí svou činnost.

Pokud trvalá pracovní neschopnost vznikne v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, na jejichž základě vzniká nárok na důchod zcela nebo částečně hrazený institucí tohoto členského státu, podmínka trvání bydliště se nepožaduje;

c) osobě, která po třech letech činnosti a nepřetržitého bydliště na území tohoto členského státu vykonává svou činnost na území jiného členského státu, ale bydliště má dále v prvním členském státě, kam se zpravidla vrací každý den nebo alespoň jednou týdně.

Pro nabytí práv podle písmen a) a b) se doba činnosti na území jiného členského státu považuje za dobu činnosti na území členského státu bydliště.

2. Podmínky doby bydliště a činnosti podle odst. 1 písm. a) a podmínka doby bydliště podle odst. 1 písm. b) se nevyžadují, pokud je manžel/ka samostatně výdělečně činný státní příslušník dotyčného členského státu nebo pozbyl/a jeho státní příslušnost uzavřením manželství se zúčastněnou osobou.

Článek 3

1. Každý členský stát přiznává rodinným příslušníkům osoby samostatně výdělečně činné uvedeným v článku 1, kteří mají na jeho území společné bydliště, právo zůstat tam trvale, pokud osoba samostatně výdělečně činná získala právo zůstat na území tohoto členského státu v souladu s článkem 2. Toto ustanovení se uplatní i po smrti dotyčné osoby.

2. Pokud osoba samostatně výdělečně činná zemře v produktivním věku dříve, než získá právo zůstat na území dotyčného státu, přizná tento členský stát rodinným příslušníkům dotyčné osoby právo zůstat tam trvale za podmínky, že

- zde tato osoba měla v okamžiku svého úmrtí nejméně dva roky nepřetržitě bydliště nebo
- k úmrtí došlo následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo
- pozůstalý/á manžel/ka je státním příslušníkem tohoto členského státu nebo pozbyl/a jeho státní příslušnost uzavřením manželství s dotyčnou osobou.

Článek 4

1. Nepřetržitě trvání bydliště podle čl. 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 2 může být doloženo jakýmkoli důkazním prostředkem, který je v zemi bydliště obvyklý. Nemají na ně vliv ani dočasná nepřítomnost nepřesahující celkem tři měsíce ročně, ani delší nepřítomnost z důvodu plnění vojenské služby.

2. Doby přerušení činnosti nezávislé na vůli zúčastněné osoby a přerušení v důsledku nemoci nebo úrazu se považují za doby činnosti ve smyslu čl. 2 odst. 1.

Článek 5

1. Pro výkon práva zůstat poskytují členské státy oprávněné osobě od okamžiku vzniku tohoto práva podle čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) a článku 3 dvouletou lhůtu. Oprávněná osoba musí mít možnost v této lhůtě opustit území členského státu, aniž je dotčeno právo zůstat.

2. Členské státy oprávněné osobě neukládají pro výkon práva zůstat žádné zvláštní formální podmínky.

Článek 6

1. Členské státy přiznávají oprávněným osobám, které mají právo zůstat, právo na povolení k pobytu, které

a) musí být vydáváno a jeho platnost prodlužována bezplatně nebo proti zaplacení částky, která nesmí překročit poplatky požadované od vlastních státních příslušníků za vydání nebo prodloužení platnosti průkazů totožnosti;

b) musí platit pro celé území členského státu, který je vydal;

c) musí být platné pět let s možností automatického prodloužení.

2. Přerušení pobytu, které nepřesáhne šest po sobě jdoucích měsíců, a delší nepřítomnost z důvodu výkonu vojenské služby nemají vliv na platnost povolení k pobytu.

Článek 7

Členské státy ponechávají osobám oprávněným zůstat právo na rovné zacházení přiznané směrnicemi Rady o odstranění omezení svobody usazování na základě hlavy III obecného programu, který toto odstranění upravuje.

Článek 8

1. Právní a správní předpisy členského státu, které jsou pro státní příslušníky ostatních členských států příznivější, nejsou touto směrnicí dotčeny.

2. Členské státy podporují opětovné přijímání na své území samostatně výdělečně činných osob, které ho opustily, poté co tam měly po dlouhou dobu trvalé bydliště a vykonávaly tam činnost, a které se tam chtějí vrátit, pokud dosáhly důchodového věku stanoveného v čl. 2 odst. 1 písm. a) nebo jsou trvale práce neschopnými.

Článek 9

Členské státy se mohou od této směrnice odchýlit pouze z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví.

Článek 10

1. Členské státy uvedou v účinnost opatření nezbytná pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do dvanácti měsíců od jejího oznámení a neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Po oznámení této směrnice informují členské státy Komisi včas o všech pozdějších návrzích právních a správních předpisů, které hodlají přijmout v oblasti působnosti této směrnice, aby se k nim mohla vyjádřit.

V Bruselu dne 17. prosince 1974.

Článek 11

Tato směrnice je určena členskými státy.

Za Radu

předseda

M. DURAFOUR